

## S U M A R

*Cuvînt înainte* . . . . . 11—13

### ISTORIE VECHĂ ȘI ARHEOLOGIE

<p>MARIA BITIRI — MARIN CÂRCIUMARU</p>	<p>Primele dovezi de cultură materială și artă paleolitică în județul Sălaj . . . . . (Les premières témoignages de culture matérielle et d'art paléolithique dans le district Sălaj) . . . . .</p>	<p>17—23 23—24</p>
<p>EVA LAKÓ</p>	<p>Raport preliminar privind săpăturile de salvare executate în anii 1978—1979 . . . . . (Vorläufige Mittellung über die in den Jahren 1978—1979 durchgeführten Rettungsgrabungen) . . . . .</p>	<p>31—34 35</p>
<p>CAROL KACSÓ</p>	<p>Descoperiri din epoca bronzului în depresivitatea Sălajului . . . . . (Bronzezeitliche Funde in der Sălaj-Niederung) . . . . .</p>	<p>37—44 44</p>
<p>SEVER DUMITRAȘCU IOAN EMÖDI</p>	<p>Materiale arheologice de la sfîrșitul epocii bronzului și începutul epocii fierului descoperite la Biharea . . . . . (Archaeological Material from the end of the Age of Bronze and the Beginning of the Iron Age at Biharea)</p>	<p>47—55 55</p>
<p>EUGEN CHIRILĂ — ADRIANA RUSU,</p>	<p>Tezaurul monetar de la Deva, secolele II—I î.e.n. . . . . The Hoard of Deva. 2nd—1st century B.C.) . . . . .</p>	<p>69—76 76</p>
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> <p>LEONTIN GHERGARIU</p> </div>	<p>Raport despre săpăturile arheologice efectuate la Moigrad în anii 1939—1940. . . . . (Bericht über die Ausgrabungen der Jahre 1939 und 1940 in Moigrad) . . . . .</p>	<p>77—79 79</p>
<p>EUGEN CHIRILĂ — NICOLAE GUDEA — ALEXANDRU V. MATEI</p>	<p>Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice de la Moigrad (Porolissum) din anii 1977—1979 . . . . . (Vorläufiger Bericht über die in den Jahren 1977—1979 in Moigrad (Porolissum) durchgeführten archäologischen Ausgrabungen) . . . . .</p>	<p>81—100 100—101</p>

NICOLAE GUDEA	Vasele ceramice stampilate de la Porolissum (Die in Porolissum erzeugte Stempelkeramik) . . . .	105—144 144—145
DAN ISAC—		
NICOLAE GUDEA,	Terra sigillata de la Porolissum (I) . . . .	191—201
	(Die Terra sigillata von Porolissum) . . . . .	202
AMALIA LANDES—		
NICOLAE GUDEA,	Propuneri pentru o reconstituire grafică a castrului roman de la Buciumi. II. Clădirea comandamentului . . . . .	211—219
	(Vorschlag für eine Graphische Rekonstruktion des Römerlagers von Buciumi. II. Die Kommandatur- gebäude (Principia) . . . . .	219—220
ALEXANDRU V. MATEI	Repertoriul așezărilor aparținând dacilor liberi (sec. II—IV e.n.) descoperite pe teri- toriu județului Sălaj . . . . .	229—243
	(Verzeichnis der in Kreis Sălaj entdeckten Siedlungen der freier Daker (2—4 Jh.) . . . . .	243
EUGEN CHIRILĂ—		
IOAN CHIFOR,	Descoperiri monetare antice și bizantine la Gherla (II) . . . . .	245—246
	(Some ancient and byzantine coins discovered at Gherla (II)) . . . . .	246
MIHAI PETICĂ	Descoperiri romane inedite în județul Mureș (Neue römere Entdeckungen in Bezirk Mureș) . . . .	247—248 248
CONSTANTIN POP	Cultul lui Aesculap și al Hygiei la Ulpia Traiana Sarmizegetusa . . . . .	251—253
	(Le culte d'Aesculapius et de Hygée à Ulpia Traiana Sarmizegetusa) . . . . .	253
NICOLAE GUDEA	Castrul roman de la Brețcu. Încercare de monografie . . . . .	255—332
	Das Römerlager von Brețcu (= Angustia). Versuch einer Monographie . . . . .	332—334
ISTVÁN BAJUSZ	Colecția de antichități a lui Tégylás István din Turda . . . . .	367—393
	(Die Tégylás István archäologische Sammlung im Turda) . . . . .	394

#### ISTORIE MEDIE

MIHAI BLĂJAN—		
EUGEN STOICOVICI,	Atelierul de unelte agricole din secolul XII, descoperit la Hopîrta (jud. Alba) . . . .	397—400
	(Die Werkstatt für Ackerbauwerkzeuge aus dem XII Jahrhundert die in Hopîrta (Kr. Alba) entdeckt wurde) . . . . .	400—401
ADRIAN A. RUSU	Începuturile cetății feudale de la Bologa (The Beginnings of the feudal stronghold from Bologa)	403—417 417—418

VALER HOSSU	Începuturile satului Răstoci . . . . .	421—429
	(Über die Anfänge des Dorfes Răstoci) . . . . .	429
GRAȚIAN MĂRCUȘ — DORU E. GORON,	Despre sfârșitul lui Mihai Viteazul în cronicile lui Gh. Sincai și Pethő Gergely . . . . .	431—434
	(Sur la fin du Michel le Brave dans les chroniques de G. Sincai et Pethő Gergely) . . . . .	434
EUGEN CHIRILĂ GEORGE TOGAN,	Tezaurul monetar de la Cenade, secolul XVII . . . . .	435—437
	(The coin hoard of Cenade, 17 <sup>th</sup> century) . . . . .	437
PAUL ABRUDAN	Documente inedite privind obligațiile feudale ale locuitorilor din comitatul Crasna, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea . . . . .	439—474
	(Unbekannte Urkunden über die feudalen Pflichten der Bewohner aus dem Komitat Crasna aus der zweiten Hälfte des XVIII-ten Jahrhunderts) . . . . .	474
IOAN TOMOLE	Atestări documentare ale manifestării conștiinței naționale românești în Sălaj în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea . . . . .	475—478
	(Preuves documentaires de la dix-huitième siècle au sujet de la conscience nationale roumaine sur le territoire de Sălaj) . . . . .	478
IONEL PENEĂ	Aspecte social economice ale județului Sălaj din prima jumătate a secolului al XIX-lea, oglindite în tabela contribuabililor . . . . .	479—484
	(Les aspects social-economiques du département Sălaj dans la première moitié du XIX-e siècle reflétés dans les tableaux d'imposition) . . . . .	485
<b>ISTORIE MODERNĂ</b>		
AVRAM ANDEA	Concepția juridică a lui Simion Bărnuțiu în lumina dreptului natural privat predat la Blaj . . . . .	489—498
	(La conception juridique de Simeon Bărnuțiu à la lumière du droit naturel privé enseigné à Blaj) . . . . .	499
BLAGA MIHOC	Aspecte ale revoluției din 1848—1849 în însemnările unui intelectual român din Țara Lăpușului (jud. Maramureș) . . . . .	501—512
	(Quelques aspects sur la révolution de 1848—1849 dans les notes d'un intellectuel roumain de Țara Lăpușului; dép. de Maramureș) . . . . .	512
EUGEN LAZĂR	Cîteva considerații asupra fenomenului emigrației și a orientării românilor din Transilvania spre America de Nord în perioada 1848—1918 . . . . .	513—522

	( <i>Einige Bemerkungen über die Auswanderung der Siebenbürgischen Rumänen nach Nordamerika in Zeitraum 1848—1918</i> ) . . . . .	522—523
MIRCEA POPA	Ultimii ani ai lui Simion Bărnuțiu la Iași (Simion Bărnuțiu's last years in Iassy) . . . . .	525—530 530—531
PAUL ABRUDAN	Documente inedite privitoare la solidaritatea românilor sălăjeni cu Romania în războiul pentru independență din 1877—1878 (Documents inédits concernant la solidarité des Roumains du département de Sălaj avec la Roumanie pendant la guerre pour l'indépendance de 1877—1878) . . . . .	533—543 544
CORNEL GRAD	Memorandumul și Sălajul. Scrisori și telegrame de adeziune în Tribuna (1892—1894) (Mémorandum et Sălaj. Lettres et télégrammes d'adhésion dans la revue Tribuna (1892—1894) . . . . .	545—565 565
MIRCEA POPA	Documente politice, culturale și literare privitoare la lupta Românilor pentru independență națională. Cronică epistolară transilvăneană. . . . .	567—579
	(Documents concernant the struggle for social and national unity of the romanians in Transylvania) . . . . .	579—580
IOAN TOMOLE	Aniversarea împlinirii vârstei de 70 ani de ani ai lui Pop Gheorghe de Băsești, moment semnificativ al manifestării voinței de libertate și unitate a poporului român . . . . .	581—588
	(L'anniversaire d'accomplissement du soixantedix ans de la vie de Pop Gheorghe de Băsești moment significatif d'affirmation de la volonté pour liberté et unité nationale du peuple roumain) . . . . .	589
<b>ISTORIE CONTEMPORANĂ</b>		
GHEORGHE C. ROBESCU	Aspecte privind dezvoltarea mineritului și a metalurgiei metalelor neferoase în nordul Transilvaniei între 1919—1940. Activitatea capitalului particular . . . . .	593—603
	(Quelques aspects du développement des mines et de la métallurgie des métaux non ferreux au Nord de la Transylvanie entre 1919—1940. L'activité du capital privé) . . . . .	604
VASILE CIUBĂNCAN	Date noi demografice, socio-economice despre populația Sălajului pe anii 1910—1941. Poziția și contribuția ei în problemele apărării graniței de Vest a țării în perioada interbelică . . . . .	605—629

(Neue Demographische, sozial-ökonomische Daten über die Bevölkerung von Sălaj in den Jahren 1910—1941. Ihre Haltung und ihr Beitrag zum Problem der Verteidigung des Westgrenze des Landes in der Zwischenkriegszeit) . . . . .

629

GEORGE

PROTOPODESCU

1 Mai 1939 — strălucit moment al luptei poporului român împotriva fascismului, pentru independență și suveranitate națională . . . . .

631—640

(1 Mai 1939 — moment éblouissant de la lutte du peuple roumain, pour l'indépendance et la souveraineté nationale) . . . . .

640

IOAN TOMOLE

Mișcarea muncitorească în Sălaj între anii 1918—1940 . . . . .

641—643

(Le mouvement ouvrier du Sălaj entre l'années 1918—1940) . . . . .

643

CORNEL GRAD

Aspecte ale ocupației fascisto-hortiste în nord-vestul Transilvaniei (1940—1941) . .

645—650

(Aspects de l'occupation fascisto-hortyste au nord-ouest de la Transylvanie (1940—1941) . . . . .

651

GHEORGHE CORDOȘ

O anchetă de opinie asupra unor probleme legate de familie în rîndul locuitorilor din Gîrbău . . . . .

653—661

(Une enquête dirigée en vue d'élucider quelques problèmes concernant la famille parmi les habitants de Gîrbău) . . . . .

661

## ISTORIA CULTURII ȘI MUZEOGRAFIE

ERNEȘT WAGNER

Preocupări de arheologie în județul Sălaj oglindite în documente din anii 1870—1950 . . . . .

665—703

(Die archäologischen Beschäftigungen im Kreis Sălaj zwischen 1870—1950) . . . . .

703

VALENTIN DĂRĂBAN

—DORU E. GORUN

Deleu. O familie de luptători naționali din Sălaj (I) . . . . .

705—725

(Deleu. Une famille de combattants nationaux de Sălaj (I)) . . . . .

725—726

VIOREL FAUR

Din corespondența inedită a cărturarului bihorean Iustin Popfiu . . . . .

727—734

(Correspondance inédite de l'erudit Iustin Popfiu) . .

734

RADU ARDELEAN

Din activitatea Uniunii foștilor voluntari din războiul pentru întregirea neamului (UFVR) . . . . .

734—745

(Über die Tätigkeit der „Vereinigung Ehemaligen Freiwilliger in Krieg für die nationale Einheit“) . .

745

- LAZĂR URECHE      Bibliotecile populare din despărțământul  
Năsăud al Astrei pînă în anul 1914 . . . 747—756  
(Die Bibliotheken für das Volk in der Abteilung  
Nassod der Astra bis 1914) . . . . . 756—757
- STELIAN MÎNDRUȚ      Contribuții privind începuturile ziaristicii  
românești sălăjene . . . . . 759—767  
(Contribuzioni sul comincio della giornalistica romana  
di Sălaj) . . . . . 767
- TITUS FURDUI      Tipărituri românești vechi din zona băi-  
măreană aflate în fondurile Bibliotecii Aca-  
demiei R.S. R. Filiala Cluj-Napoca . . . 769—784  
(Old romanian prints of the Baia Mare region recently  
acquired for the collection of the Library of the Aca-  
demy of the Romanian S.R. Cluj-Napoca branch) . . . 784—785
- TITUS FURDUI      Tipărituri românești vechi din Biblioteca  
Academiei R.S.R. Filiala Cluj-Napoca pro-  
venite din biblioteca personală a lui Timotei  
Cipariu . . . . . 787—806  
(Alte rumänische Drucke aus der privat Sammlung  
(Bibliothek) von Timotei Cipariu in der Sammlung  
alter rumänischer Bücher der Bibliothek der Akade-  
mie der R.S. Rumänien. Filiale Cluj-Napoca) . . . . . 806
- CRĂCIUN OLARU      Aspecte floristice din cursul superior al văii  
Ărieșului . . . . . 807—810  
(Aspects floristiques du cours supérieur de la valée  
de l'Arieș) . . . . . 811

## ETNOGRAFIE

- LEONTIN  
GHERGARIU**      Károly Zilahi — un cercetător al vieții  
poporului român din Transilvania . . . 815—821  
(Károly Zilahi — ein Forscher des rumänischen  
Folkslebens in Siebenbürgen.) . . . . . 821
- MIHAELA VARGA —  
LIĞIA FULGA      Despre monumente de arhitectură populară  
din sud-estul Transilvaniei — porțile mocă-  
nești din Săcele (Jud. Brașov) . . . . . 823—828  
(Die Holztore aus Săcele; Kreis Brașov) . . . . . 828
- CONSTANTIN ITTU      Problema ornamentelor lobate la români 829—833  
(The problem of the lobe-ornaments to the romanians) 833

## ISTORIA ARTELOR

- GHEORGHE  
MÂNDRESCU      Ușile împărătești de la Chechiș . . . . . 837—839  
(Les portes royales de Chechiș) . . . . . 839

NEGOIȚĂ LĂPTOIU	Pictorul transilvănean Alexandru Popp. 1868—1949 . . . . .	841—854
	(Un peintre transylvain: Alexandre Popp (1868— 1949) . . . . .	854—855
MARIA PIA BADIU	Picturile lui Ioan Mitrea în colecția de artă a Muzeului de Istorie și Artă din Zalău . (The paintings by Ion Mitrea in the collection of the Museum for History and Art of Zalău) . . . . .	857—859 859
VASILE ȚUCĂCEL	Raport despre activitatea Muzeului de Is- torie și Artă din Zalău pe anul 1979 . . . . .	861—863
	(Report on the activity of the Museul de Istorie și Artă of Zălau in 1979) . . . . .	863
	Lista abrevierilor bibliografice . . . . .	865—870
	Abkürzungen	

•